

Organizacje pożytku publicznego w latach 2023 i 2024

20.02.2025 r.

1 900 mln zł

w ramach 1,5% przekazali w 2024 r.
podatnicy PIT na rzecz OPP

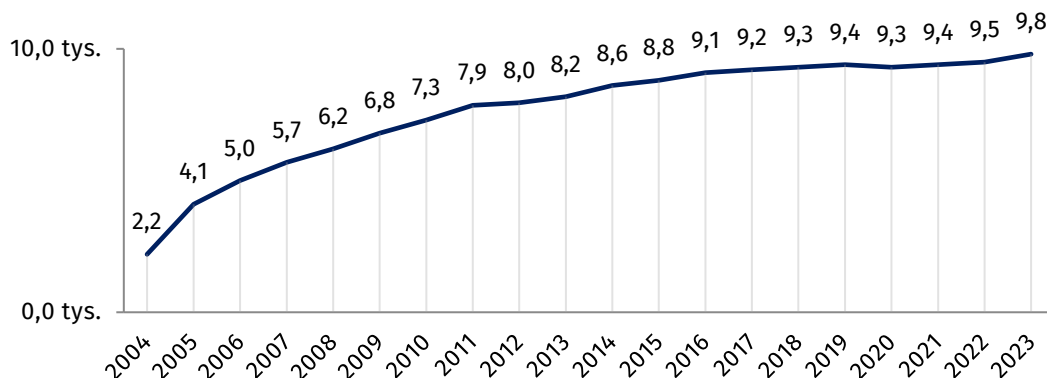
W 2024 r. 9,2 tys. organizacji pożytku publicznego otrzymało 1,5% należnego podatku PIT za 2023 r. Średnia kwota otrzymanych środków wyniosła 210,3 tys. zł, a połowa z uprawnionych organizacji pożytku publicznego uzyskała nie więcej niż 10,1 tys. zł (mediana).

Liczba organizacji pożytku publicznego (OPP)

Na koniec 2023 r. w Polsce działało 9,8 tys. organizacji pożytku publicznego. Stanowiły one 9,2% aktywnych organizacji non-profit takich jak: stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe lub samorząd gospodarczy.

W 2023 r. OPP stanowiły 9,2% wśród aktywnych stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, samorządu gospodarczego

Wykres 1. Liczba aktywnych organizacji pożytku publicznego w latach 2004-2023^a



^a Dla lat 2004-2007 ze względu na brak danych o liczbie aktywnych OPP przedstawiono dane o liczbie zarejestrowanych organizacji pożytku publicznego.

W 2024 r. uprawnionych do otrzymania 1,5% z PIT było 9,2 tys. OPP, a wśród nich 98,4% podmiotów otrzymało 1,5% z PIT. Natomiast w 2023 r. uprawnienie takie miało 9,1 tys. OPP, a 98,5% otrzymało środki z tego tytułu.

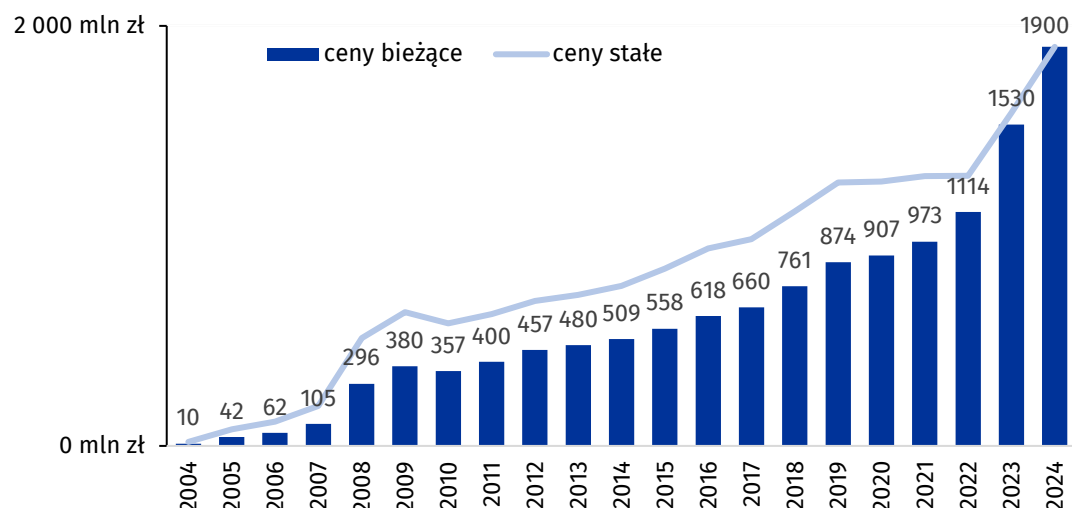
Środki przekazane OPP w ramach 1% oraz 1,5%¹ z PIT

W 2024 r. przychody OPP z tytułu 1,5% wyniosły łącznie ponad 1 900 mln zł i były o 24,2% (370 mln zł) wyższe niż rok wcześniej i o 70,5% (786 mln zł) wyższe w odniesieniu do 2022 r., kiedy to przekazywany był 1% z PIT. W stosunku do 2011 r. wpływy z PIT w 2024 r. były 4,8-krotnie, zaś w cenach stałych 3-krotnie wyższe. Patrząc na wartość przychodów z PIT po wyeliminowaniu wpływu inflacji, kwota w omawianym okresie również systematycznie rosła do 2019 r., w latach 2019-2022 nastąpiła stagnacja, po czym po zwiększeniu odpisu do 1,5% również w cenach stałych widoczne są wyraźne wzrosty w okresie 2022-2024.

Średnie przychody OPP z tytułu 1,5% PIT w 2024 r. wyniosły 210,3 tys. zł i były o 39,6 tys. zł wyższe niż rok wcześniej

¹ Od 2023 r. organizacje posiadające status pożytku publicznego mogły ubiegać się o 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, w poprzednich latach alokacja wynosiła 1%.

Wykres 2. Suma środków przekazanych OPP^a w ramach mechanizmu 1% w latach 2004-2022 oraz 1,5% w latach 2023-2024



^a Dane prezentowane są według roku, w którym środki zostały przekazane OPP, a nie roku, którego dotyczyło zeznanie podatkowe, np. dane za rok 2022 dotyczą 1% od podatku za rok 2021, a dane za rok 2024 dotyczą 1,5% od podatku za rok 2023.

W 2024 r. przeciętne wpływy z PIT przypadające na jedną OPP wyniosły 210,3 tys. zł i zwiększyły się o 148,8 tys. zł w stosunku do 2011 r. Natomiast kwota mediany obniżała się pomiędzy 2012 r. a 2018 r., co wskazywało na pogłębiające się rozwarstwienie między organizacjami. W 2019 r. trend spadkowy mediany został odwrócony i w 2024 r. osiągnęła ona najwyższą wartość od 2011 r. (10,1 tys. zł). Nie zahamowało to jednak zwiększającego się zróżnicowania między średnią a medianą. Po zmianie wysokości odpisu z 1% na 1,5% również postępowało pogłębianie tego rozwarstwienia. W 2024 r. wartość mediany była prawie 21-krotnie niższa od średniej, a w 2023 r. 21-krotnie, podczas gdy w 2011 r. – niespełna 11-krotnie.

Tablica 1. Kwoty 1% przekazane OPP^a w latach 2011-2022 oraz 1,5% przekazane OPP w latach 2023-2024

WYSZCZEGÓLNIENIE	Średnia (w tys. zł)	Mediana (w tys. zł)	Relacja średniej do mediany
2011	61,5	5,8	10,6
2012	66,7	5,7	11,7
2013	67,5	5,5	12,3
2014	68,1	5,2	13,1
2015	70,7	5,0	14,1
2016	76,2	5,0	15,2
2017	80,1	4,9	16,3
2018	87,7	4,9	17,9
2019	99,2	5,5	18,0
2020	104,2	5,7	18,3
2021	112,1	5,7	19,7
2022	125,0	6,0	20,8
2023	169,9	8,1	21,0
2024	210,3	10,1	20,8

^a Obliczone dla OPP, które w danym roku miały przychody z 1% lub 1,5% PIT.

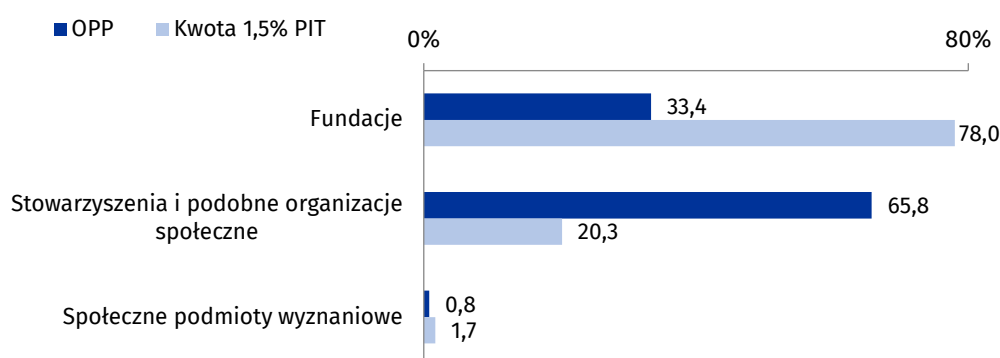
W 2024 r. liczba OPP, których przychody z 1,5% PIT przekroczyły 1 mln zł, wyniosła około 0,2 tys. podmiotów (2,1%), a otrzymały one 79,3% łącznej kwoty środków przekazanych OPP w ramach mechanizmu 1,5%.

Charakterystyka organizacji otrzymujących 1,5% PIT

Struktura liczby OPP i uzyskanych przez nie przychodów z 1,5% PIT istotnie się od siebie różniły w 2023 r. Największą część organizacji pożytku publicznego stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (65,8%), następnie fundacje (33,4%) oraz społeczne podmioty wyznaniowe (0,8%). Pomimo, że stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne stanowiły dominującą część OPP otrzymujących 1,5% PIT, to 78,0% uzyskanych środków w ramach tego mechanizmu przypadła fundacjom wobec 20,3% na rzecz stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych oraz 1,7% - społecznym podmiotom wyznaniowym.

W 2023 r. 78,0% środków przekazanych w ramach 1,5% PIT trafiło do fundacji

Wykres 3. Struktura OPP oraz uzyskanych kwot 1,5% według rodzaju organizacji w 2023 r.



Sferą działalności pożytku publicznego, w ramach której OPP wydatkowały najwięcej środków uzyskanych z 1,5% podatku PIT w 2023 r. była działalność charytatywna (29,8%), a następnie działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami (23,8%). W dalszej kolejności przeznaczono środki z 1,5% PIT na działalność pożytku publicznego na rzecz ochrony i promocji zdrowia (12,5%) oraz na pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wspieranie pieczy zastępczej (10,2%).

Wykres 4. Struktura wydatkowanych środków, uzyskanych z 1,5% PIT według sfery działalności pożytku publicznego w 2023 r.

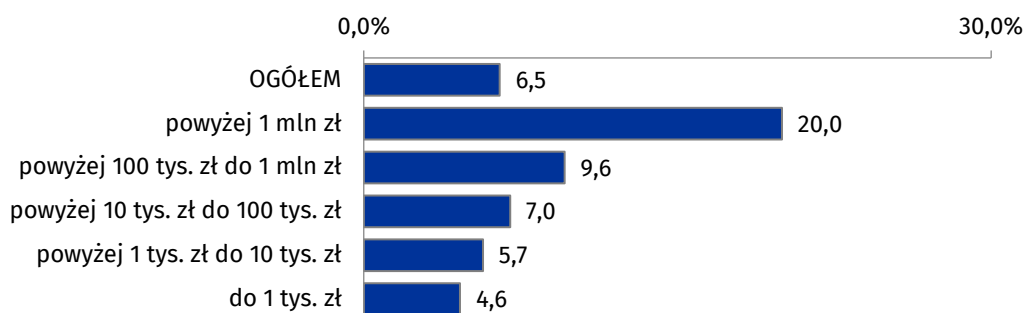


Działalność informacyjna OPP

W 2023 r. organizacje posiadające status pożytku publicznego w zdecydowanej większości informowały o swojej działalności (87,1%). Odsetek ten zmalał o 1,0 p. proc. w stosunku do 2021 r. Najczęściej wykorzystywanym medium był Internet (76,5%). Spośród innych środków komunikacji, takich jak: happeningi i wiece, ulotki, plakaty, książki, korzystano rzadziej (50,1%). Tradycyjne media, czyli prasa, radio lub telewizja w komunikacji OPP wybierane były najrzadziej (29,1%).

W latach 2015-2023 sukcesywnie zmniejsza się odsetek OPP informujących o swojej działalności za pomocą mediów tradycyjnych: prasy, radia lub telewizji (w 2015 r. wyniósł 41,5% a w 2023 r. – 29,1%), a także – za pomocą innych środków komunikacji (odpowiednio 62,1% i 50,1%). Zwiększył się natomiast udział OPP przekazujących informacje przez Internet (z 73,9% do 76,5%).

Wykres 5. Odsetek OPP korzystających z nieodpłatnego dostępu do mediów publicznych według kwoty otrzymanej z 1,5% PIT w 2023 r.



Spośród OPP, które złożyły sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności za 2023 r. jedynie 6,5% deklarowało korzystanie z możliwości nieodpłatnego informowania przez media publiczne o prowadzonej działalności pożytku publicznego. Odsetek OPP, które skorzystały z tego przywileju był o 0,2 p. proc. wyższy niż w 2021 r., natomiast w porównaniu z 2015 r. był to wzrost o 1,1 p. proc.

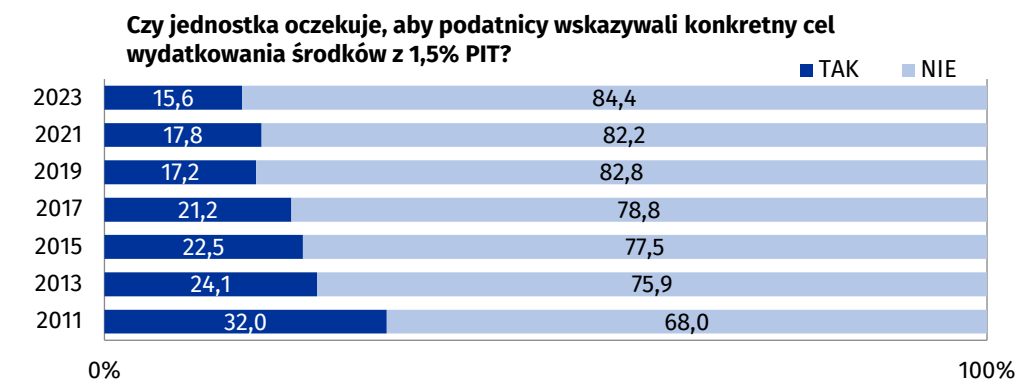
Możliwość nieodpłatnego dostępu do mediów publicznych najczęściej wykorzystywały OPP, które otrzymały powyżej 1 mln zł w ramach mechanizmu 1,5% PIT (20,0%), zaś najrzadziej podmioty, których wpływy z tego tytułu nie przekroczyły 1 tys. zł (4,6%). Jednak odsetek OPP korzystających z możliwości nieodpłatnego dostępu do mediów publicznych, które miały najwyższe wpływy z 1,5% PIT (powyżej 1 mln zł) zmalał w porównaniu do 2021 r. (z 21,6% do 20,0%).

Wskazywanie przez podatników celów wydatkowania środków z 1,5% PIT

Podatnicy na zeznaniu podatkowym mogą wskazać cel szczegółowy sposobu wydatkowania przekazanych środków w ramach 1,5% PIT. Jedynie część podatników korzysta z możliwości wskazania celu szczegółowego odpisu. W 2023 r., podobnie jak miało to miejsce w latach ubiegłych, 67,2% OPP sprawozdało, że podatnicy, od których trafiły do nich środki nie wskazywali konkretnego celu wydatkowania 1,5% PIT.

Zaobserwowano silne zróżnicowanie organizacji, pod względem wysokości kwoty otrzymanej z 1,5% PIT. W grupie podmiotów, które w 2023 r. uzyskały ponad 1 mln zł przychodów z 1,5% PIT odsetek organizacji, którym podatnicy wskazywali cele szczegółowe był ponad 6 razy wyższy niż w OPP, które pozyskały w ramach 1,5% PIT mniej niż 1 tys. zł (odpowiednio 76,6% i 11,5%).

Wykres 6. Oczekiwania OPP w zakresie wskazywania celów wydatkowania 1,5% PIT



Większość OPP uprawnionych do 1,5% z PIT w 2023 r. chciałyby samodzielnie decydować o przeznaczeniu otrzymanych środków (84,4%). Odsetek takich organizacji wzrósł o 2,2 p. proc. w stosunku do 2021 r., natomiast w porównaniu z 2011 r. wzrósł o 16,4 p. proc. Zgodnie z deklaracjami zdecydowana większość OPP uwzględniła w 2023 r. preferencje podatników co do kierunku wydatkowania środków (84,1%).

Przywileje, z których korzystają OPP

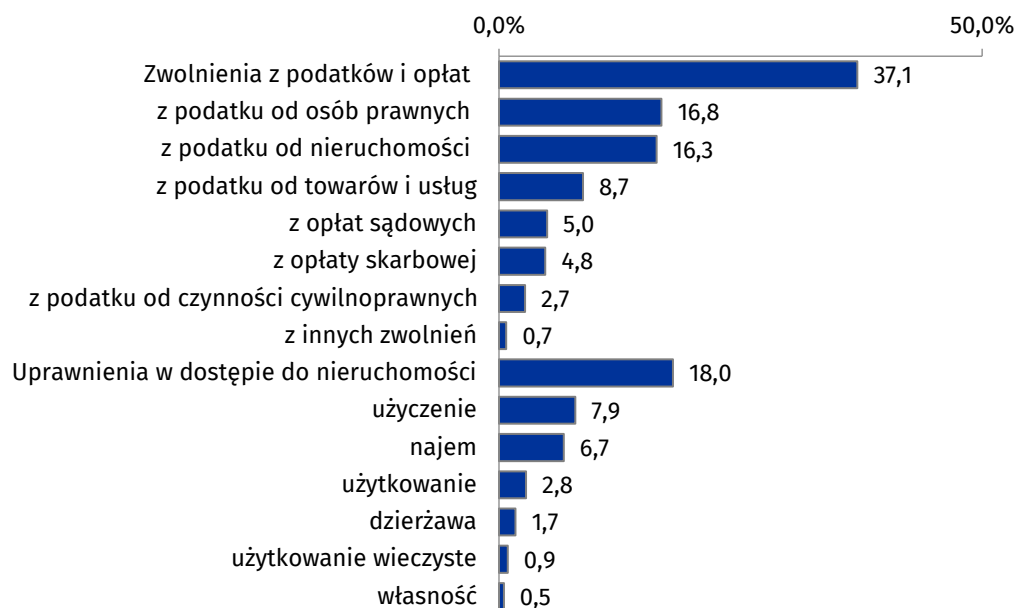
OPP mogą korzystać z różnych przywilejów, m.in. z prawa do zwolnień z podatków i opłat, jak również z użytkowania nieruchomości należących do Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na preferencyjnych zasadach. W 2023 r. 37,1% OPP sprawozdało, że skorzystało przynajmniej z jednego typu zwolnienia z podatków lub opłat, natomiast 18,0% - z uprawnień dotyczących dostępu do nieruchomości.

Przywileje prawno-podatkowe wykorzystało 42,1% OPP, częściej wybierane były zwolnienia podatkowe (33,9%) niż zwolnienia od opłat (8,1%). Odsetek OPP korzystających z przywilejów podatkowych różnił się w zależności od wysokości przychodów z tytułu 1,5% PIT – wśród organizacji o najniższych wpływach (do 1 tys. zł) był blisko trzy razy niższy niż w przypadku OPP o wpływach przekraczających 1 mln zł (odpowiednio 25,5% i 71,3%).

Najczęściej wykorzystywanym przywilejem podatkowym było zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych, które uwzględnia dochody przeznaczone na cele statutowe – skorzystało z niego 16,8% ogółu OPP. Ze zwolnień z podatku od nieruchomości skorzystało 16,3%, prawie połowę mniej (8,7%) wybrało zwolnienia z podatku od towarów i usług. Pozostałe typy przywilejów podatkowych były wykorzystywane przez OPP stosunkowo rzadko.

OPP częściej wykorzystywały prawo do zwolnień od podatków i opłat niż przywilej korzystania z nieruchomości na preferencyjnych zasadach (37,1% wobec 18,0%)

Wykres 7. Odsetek^a OPP korzystających z przysługujących zwolnień oraz uprawnień w 2023 r.



^a Odsetki nie sumują się, ponieważ można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

W praktyce przywileje dotyczące dostępu do nieruchomości nie są często stosowane. Jedynie 7,9% OPP miała możliwość użytkowania nieruchomości państwowych lub samorządowych w formie użyczenia. Jeszcze mniej organizacji skorzystało z najmu (6,7%), natomiast bardzo rzadko przekazywano nieruchomości na użytkowanie wieczyste lub własność (odpowiednio 0,9% i 0,5%).

W latach 2017-2023 zwiększył się odsetek organizacji pożytku publicznego, które wykorzystwały zwolnienia z podatków i opłat (z 34,4% w 2017 r. do 37,1% w 2023 r.). Spadek nastąpił natomiast w przypadku odsetka OPP, które korzystały z prawa do użytkowania nieruchomości należących do Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na preferencyjnych zasadach (z 19,6% w 2017 r. do 18,0% w 2023 r.).

Wyjaśnienia metodologiczne

Do przygotowania informacji sygnałnej wykorzystano dane z badania *Organizacje pozarządowe i społeczne podmioty wyznaniowe* pozyskane ze źródeł administracyjnych, jak i sprawozdań GUS. W związku z zakresem dostępności poszczególnych źródeł uwzględnione zostały różne szeregi czasowe.

Prezentowane w informacji dane pochodzą z następujących źródeł administracyjnych:

- 1) liczba zarejestrowanych OPP dla lat 2004-2007 (wykres 1) - na podstawie *Rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji, publicznych zakładów opieki zdrowotnej* Ministerstwa Sprawiedliwości,
- 2) liczba OPP mających prawo do 1%/1,5% PIT - *Wykaz organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1%/1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok ... (2004-2024)* z Narodowego Instytutu Wolności,
- 3) kwota odpisu 1%/1,5% PIT (tabela 1, wykres 2) - *Wykaz organizacji pożytku publicznego, które otrzymały 1%/1,5% należnego podatku za rok ... (2004-2024)* z Systemu Informacji Podatkowej Ministerstwa Finansów,
- 4) struktura kosztów 1,5% PIT według sfery działalności pożytku publicznego, korzystanie przez OPP z nieodpłatnego dostępu do mediów publicznych, zwolnień z podatków i opłat oraz uprawnień do korzystania z nieruchomości na preferencyjnych warunkach (wykresy 4, 5, 7) - *Sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za rok ... (2017-2023)* z Narodowego Instytutu Wolności.

Na podstawie sprawozdawczości GUS opracowano następujące informacje:

- 1) liczba aktywnych OPP dla lat 2008-2023 (wykres 1) z formularzy SOF-1 *Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych* oraz SOF-5 *Sprawozdanie o współpracy, zarządzaniu i działalności integracyjnej wybranych organizacji non-profit*,
- 2) struktura OPP oraz opinie o celach wskazywanych przez podatników (wykresy 3, 6) za lata: 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023 (formularz SOF-5),
- 3) sposoby informowania o działalności OPP lata: 2015, 2017, 2019, 2021, 2023 (formularz SOF-5).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”

Opracowanie merytoryczne:
Departament Badań Społecznych i Rynku Pracy

Dyrektor Hanna Strzelecka

Tel: 22 608 32 79

Urząd Statystyczny w Krakowie

Dyrektor Agnieszka Szlubowska

Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Wydział Współpracy z Mediami

Tel. komórkowy: +48 695 255 032

Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl



stat.gov.pl



@GUS_STAT



@GlownyUrzadStatystyczny



gus_stat



glownyurządstatystycznygus



glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Sektor non-profit w 2022 roku](#)

[Współpraca organizacji non-profit z innymi podmiotami w 2021 r.](#)

[Zarządzanie w organizacjach non-profit w 2021 roku](#)

[Rachunek satelitarny gospodarki społecznej dla Polski za 2018 r.](#)